

[Energiministeren]

ciel henseende samt under en hastig udvikling i det grønlandske samfund generelt.

Forslaget indebærer ingen ændringer med hensyn til grundelementerne i den dansk-grønlandske råstofordning (den fælles beslutningskompetence for regeringen og hjemmestyret, fordelingen af offentlige indtægter mellem staten og hjemmestyret, Fællesrådet vedrørende Minerale Råstoffer i Grønland og forvaltningen under energiministeren).

Fællesrådet har tilsluttet sig lovforslaget, ligesom Grønlands Landsting enstemmigt har tiltrådt dette.

Gennemførelsen af den nye strategi ønskes fremmet mest muligt, og nærværende lovforslag fremsættes nu med henblik på mulig vedtagelse i Tingets indeværende samling.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Hermed tillader jeg mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Omlægning af ægtefællepensionsordningen m.v.)

(Lovforslag nr. L 186).

De stramme betingelser for udbetaling af ægtefællepension har længe været kritiseret. Det gælder især kravene om 10 års ægteskab, om, at afdøde havde opnået mindst 10 års anciennitet i ordningen, om, at udbetalingen først kan finde sted ved den efterlevende ægtefælles 62. år, og måske allermest samordningsreglen, hvorefter den efterlevende ægtefælle kun kan få ægtefællepension, hvis pågældende ikke selv er berettiget til en egenpension, der er højere end ægtefællepensionen.

Regeringen har igennem længere tid sammen med ATP overvejet, hvorledes disse betingelser kan lempes.

Der er meget langt enighed om at lempe de stramme betingelser og samtidig foretage en omlægning af ATP's ægtefælleordning i retning af en engangsydelse ved dødsfald, uden at den økonomiske balance herved forrykkes væsentligt til ugunst for egenpensionsydelse.

De væsentlige ændringer i forslaget er derfor følgende:

Den nuværende aldersgrænse på 62 år og anciennitetskravet på 10 år ophæves.

Den eksisterende betingelse om 10 års ægteskab for opnåelse af ægtefællepension nedsættes til 3 måneder.

Samordningsreglen ophæves for medlemmer, der ikke er fyldt 67 år.

Der er også enighed om, at ægtefællepensionen for fremtiden skal udbetales som et kapitaliseret engangsbeløb.

Regeringen foreslår, at engangsbeløbet beregnes på grundlag af den egenpension, som afdøde var berettiget til ved dødsfaldet.

Nærmere bestemt foreslås det, at engangsbeløbet udgør den kapitaliserede værdi af en årlig ydelse på 30 pct. af afdødes egenpension.

Det betyder, at jo ældre afdøde var og jo større ATP-bidrag der dermed er indbetalt, jo større ydelse vil engangsbeløbet også blive beregnet på grundlag af.

Det betyder også, at engangsbeløbet dels vil afhænge af den efterladtes sandsynlige restlevealder, dels vil blive nedsat (diskonteret) for efterladte, der er under 62 år ved dødsfaldet.

ATP og de deri repræsenterede organisationer havde oprindeligt foreslået en ordning, hvorefter der skete en kraftig omfordeling af midler fra de ældre til de midaldrende årgange ud fra en forudsætning om, at de sidste som følge af forsørgerbyrder havde et større behov. Da der er færre midaldrende døde, ville beløbene kunne blive væsentlig højere.

Regeringen finder ikke, at der bør ske en sådan omfordeling. Dels er det vigtigt, at de ældre ikke oplever, at man tager noget fra dem for at give det til de yngre. Dels har en ældre efterlevende ægtefælle utvivlsomt behov for et sådant engangsbeløb til den omstilling af tilværelsen, som der bliver tale om efter et dødsfald.

Der er enighed om, at der i alle tilfælde bør være en overgangsordning, som sikrer ældre ATP-medlemmer mod at lide tab som følge af nyordningen.

Regeringen har overvejet, om ydelsen også skal kunne udbetales til en efterlevende samlever. Regeringen er positiv over for denne tanke, og en sådan ordning vil også stemme godt overens med f.eks. arveafgiftsloven, hvor personer, der har haft et ægteskabslignende samliv på fælles bopæl i mindst 2 år umiddelbart forud for dødsfaldet, betaler en lavere arveafgift end ubeslægtede.

Når en regel herom ikke er taget med i lovforslaget, skyldes det udelukkende, at den er vanskelig at udforme rent lovteknisk og kræver længere tids overvejelser. Regeringen har fundet det vigtigere at få lovforslaget fremsat nu til præsentation end at afvente arbejdet med at udforme disse bestemmelser.